

XXVII TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 1Mo2 ,18-24)

Lugemine esimesest Moosese raamatust:

Ja Issand Jumal ütles: "See pole hea, et inimene üksi on, sellepärast tahan ma talle luua abilised, kes on talle kohased." Ja Issand Jumal tegi maapõrmust kõik loomad väljal ja linnud taeva all ning tõi nad inimese juurde, et näha kuidas tema neid nimetab. Ja nii, kuidas inimene iga elavat olendit nimetas, nõnda pidi selle nimi olema. Ja inimene pani nimed kõigile koduloomadele ja lindudele taeva all ning loomadele väljal. Siis aga laskis Jumal tulla raske une inimese peale ja ta uinus magama. Ning Jumal võttis ühe tema küljeluudest ja sulges selle aseme taas ihuga. Ja küljeluust, mille Jumal inimese külje seest oli võtnud, tegi ta naise ja tõi tema inimese juurde. Siis inimene ütles: "See on luu minu luust ja ihu minu ihust. Teda peab hüütama mehe naiseks, sest ta on mehest võetud. Seepärast jätab mees oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, sest nemad on üks ihu."
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps128 ,1-2. 3. 4-6. R:5)

R: Issand, õnnista meid kõigil me elupäevadel.

Õnnis on inimene, kel on aukartust Issanda vastu,
kes käib Issanda teedel.
Su oma kätetöö toidab sind,
sa oled õnnis ja su käsi käib hästi.
R:

Sinu naine on nagu viljakas viinapuu,
su kodutares,
Sinu lapsed on nagu õlipuu võsud
ümbes su laua.
R:

Jah, nii õnnistatakse inimest,
kel on aukartust Issanda vastu.
Issand õnnistagu sind Siionist
ja sa näed Jeruusalemma head põlve kogu oma eluaja.
R:

(Teine lugemine He2 ,9-11)

Lugemine kirjast Heebrealastele:

Vennad, teda, kes ta sai üürikeseks ajaks madalamaks inglitest - Jeesust Kristust - me näeme kirkuse ja auga ehituna tema surma ja kannatuse pärast, sest see oli Jumala armuline tahtmine, et Jeesus pidi kõikide eest surma kannatama. Jumalale, kes on kõige Looja ja kes paljusid on oma kirkusse kutsunud, oli see meele järgi, et õndsuse tooja pidi kannatuste läbi täiuslikuks saama. Aga see, kes pühitseb, kui ka see, keda pühitetakse, on tulnud ühest Isast, sellepärast ei häbene ta neid nimetada oma vendadeks.
See on Jumala Sõna

(Salm enne evangeeliumi 1 Jh 4,12b)

Halleluuja. Kui me üksteist armastame, jääb Jumal meie juurde ja tema armastus meis saab täiuslikuks. Halleluuja.

(Evangeelium Mk10 ,2-16 lühendatult)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal tulid variserid Jeesuse juurde ja küsisid temalt, teda proovile pannes: "Kas mehele on lubatud end oma naisest lahutada?" Tema aga vastas ja ütles neile: "Mida on Mooses teile selle kohta öelnud?" Nad vastasid: "Mooses andis loa kirjutada lahutus kiri ja naine minema saata." Jeesus aga kostis ja ütles: "Teie südame kõvaduse pärast kirjutab Mooses teile sellele käsu, kuid loomise alguses lõi Jumal nad meheks ja naiseks. Sellepärast jätab inimene oma isa ja ema ja need kaks - mees ja naine - saavad üheks ihuks. Nii ei ole nad enam kaks, vaid üks ihu. Ja mida Jumal on ühte pannud, seda inimene ärgu lahutagu". Kodu aga küsisid tema jüngrid veelkord selle kohta. Ja ta vastas neile: "Kes enda oma naisest lahutab ja võtab teise, rikub abielu, ning kui naine end oma mehest lahutab ja läheb teisele, siis ta rikub abielu." Siis toodi Jeesuse juurde lapsukesi, et ta neid õnnistaks, aga jüngrid sõitlesid toojaid. Kui Jeesus seda nägi, sai ta pahaseks ja ütles neile: "Laske lapsukestel minu juurde tulla, ärge keelake neid, sest nende pärast on Jumala riik! Tõesti ma ütlen teile, kes ei võta Jumala riiki vastu nagu lapsuke, see sinna ei pääse." Ja ta kaisutas lapsukesi, pani oma käed nende peale ja õnnistas neid.
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, neil päevil asus üks noor naine teele ja läks rutuga ühte linnakesse mägismaal... Ei-ei, tema nimi ei olnud Neitsi Maarja, ning ta ei läinud mägismaale selleks, et külastada oma sugulast Eliisabetti, vaid see noor naine istus lihtsalt oma Volkswagenisse ja sõitis kuurorti suusatama. Vaevalt kohale jõudnud, võttis ta suusad ja hakkas nõlvast üles ronima - kui äkki kaotas üks noor mees allasõidul tasakaalu, lendas talle otsa, ja nii veeresid nad koos mäest alla. Kui noor naine haiglas ärkas, nägi ta murelikku mehenägu enda kohale kummarduvat...

Nojah, et kuidas see lugu edasi läks? Läks nii, et nüüd on nad juba aastakümneid õnnelikus abielus. Aga kui sellelt naiselt küsitakse, kuidas ta oma abikaasaga tutvus, siis vastab ta alati, et nende esimene kohtumine oli lihtsalt jalustrabav...

Jah, armsad õed ja vennad, vahel harva juhtub, et abielu algab õnnetusest ja kulgeb seejärel õnnelikult. Kuid pahatihti on vastupidi - vaimustuse ja õhinaga alanud suhe lõpeb kurvalt, sest tuleb osata jagada mitte ainult rõõme, vaid ka muresid. Samamoodi on meie suhtega Jumalasse. Me võime rõõmustada, et Jeesus on meid lunastanud ja meid igavesest surmast päästnud, kuid eluprobleemide keerises jõuab meie teadvusse, kui raske ja keeruline on vahel tema õpetuste järgi elada. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, nagu äsja kuulsime, ei jutustata meile tänases evangeeliumis magusvalusaid õnneliku lõpuga lugusid sellest, kuidas inimesed teineteist leiavad ja vastastikuse usalduseni jõuavad, vaid abielusuhteid käsitletakse hoopis tõsisemas toonis.

Nagu Jeesus ütleb: "Kes end oma naisest lahutab ja võtab teise, rikub abielu, ning kui naine end oma mehest lahutab ja läheb teisele, siis ta rikub abielu". Kuidas nii? Moosese kaudu Iisraeli rahvale varem antud ilmutusest võime ju lugeda järgmist: "Kui mees võtab naise ja abiellub temaga, aga naine ei leia enam armu ta silmis, sellepärast et mees on märganud tema juures midagi ebameeldivat, siis ta kirjutab temale lahutus kirja ning annab selle temale kätte ja saadab ta ära oma kojast.." (5Mo 24,

Nii on see juutide seaduses sõnasõnalt kirjas, kuid Jeesus ütles: "Teie südame kõvaduse pärast kirjutab Mooses teile sellele käsu..." Mida ta tahtis sellega öelda? Kas seda, et Mooses tegi lahutus kirja seadust andes valesti, või seda, et iga kõvasüdameline inimene tohibki meelevaldselt oma abielu lahutada?

Rasked küsimused. Reaalse eluga kokku puutudes on ju igaüks meist tähele pannud, kui palju takistusi on kahe, enamasti täiesti võhivõõra inimese teel, kes on alateadvust mõjutavate veetlushormoonide ajal otsustanud kooselu alustada. Inimestel võib olla väga erinev geneetiline taust ja kujunemislugu, ning paljud nende iseloomujooned avalduvad alles aastate jooksul.

Nii leiame isegi pühakirjast õövastava näite, kuidas ka hirm surmanuhtluse ees ei suuda kõiki inimesi truuks jääma sundida: mõelgem sellele abielurikkujale naisele, kelle kividega surnuksviskamise Jeesus nurjas. See naine oli ju üles kasvanud ühiskonnas, kus abielurikkumist peeti surmaväärseks, kuid midagi temas sundis ikkagi oma eluga riskima. Ja kui Jeesus tema hukkamõistjatele ütles: "Kes teie seast on patuta, see visaku esimene kivi" (Jh 8,7), siis kuidas seda mõista? Kui abielurikkuja naine jäi nüüd karistusest ja pääses vaid ehmatusega, siis kuidas tuleks hinnata abielutruudust üleüldse?

Vastuse saamiseks peame süvenema olukorda, milles Jeesus oma abielukäsitletule esitab. Nagu evangeelium tunnistab, sünnivad tema seisukohad vaidluses variseridega, kelle kohta otsesõnu öeldakse, et nood tuli teda proovile panema. Milles seisnes see kiusamine, ja mis oli nende eesmärk? Vaadeldes siinkohal lähemalt Moosese seaduses kirjeldatud abielulahutust: "Kui mees võtab naise ja abiellub temaga, aga naine ei leia enam armu ta silmis, sellepärast et ta on pannud tema juures tähele midagi ebameeldivat, siis ta kirjutab temale lahutuskirja..." (5. Mo 24). Otsekohe tekib küsimus: mis saab küll ühe abikaasa juures olla nii ebameeldiv, et abielu tuleb lausa lahutada. Heebreakeelne sõna "ervaw", nagu see Moosese raamatus seisab, omab lisaks 'ebameeldivusele' veel ka mitu palju sisulisemat tähendusvarjundit, nimelt: 'alastus', 'häbi', 'sobimatu käitumine'. Sellega arvestades võib mõista, mis oli Moosese lahutust puudutava seaduse mõte: nimelt erandolukordade lahendamine. Variserid olid aga ilmselt oma himude huvides arvama hakanud, et antud seadus kujutab abielu standardmudelit. Sellepärast seab Jeesus neile vastuargumendiks just loomisloos ilmutatu: "Alguses lõi Jumal nad meheks ja naiseks. Sellepärast jätab inimene oma isa ja ema ja need kaks - mees ja naine - saavad üheks ihuks. Nii ei ole nad enam kaks, vaid üks ihu. Ja mida Jumal on ühte pannud, seda inimene ärgu lahutagu". (1. Mo 2,24)

Pole ju kahtlustki, et otse loomislukku kätketud ideaal abielupoolte lahutamatus kokkukuuluvusest on tähtsam kui inimese nõrkuse pärast lubatud hädalahendus. Juudi traditsioonis oli abielu ju - lisaks otsesele tähendusele - üks kõige fundamentaalsemaid võrdpilte lepingust Jumala ja valitud rahva vahel. Nagu on kirjas prohvet Jeremia raamatus: "Ma saatsin ära taganeja Iisraeli ja andsin temale lahutuskirja, sellepärast et ta oli abielu rikkunud..." (Jr 3,8) Variseride kirjatundjad aga ei hoolinud Jumala käsu mõttest ja tõstsid erandi seadusest ettepoole, mis Jeesuse sügavasti ära pahandas. Sellest ka tema range sõnavalik.

Armsad õed ja vennad, nagu välja tuleb, on inimeseks olemine üpris keeruline. Loom võib teha kõike, mis talle pähe tuleb. Kui inimene käitub nagu loom, siis on ta kõva südamega ja rumal pealegi. Jumal lõi meid millekski enamaks kui loomad. Kuid ega teinegi äärmus ole parem - inimene, kes ainult seaduste järgi käitub, oleks pelgalt üks masin. Jumal lõi meid ka millekski palju enamaks kui masinad. Seepärast peab meil olema mõistust hoida ühest küljest vaos oma loomalikke instinkte, ja teisest küljest näha maailma sügavamalt kui seadused seda meile kunagi ette kirjutada suudavad. Kindlasti vajab nii mõnigi meist vahel ka erandeid, kuid erandit ei tohi kunagi muuta reegliks ja patt jääb ikka patuks. Sellepärast me peame alati püüdlema vooruse poole - seaduse mõtte ausa järgmise poole, nii nagu Kristus on seda meile oma eluga õpetanud. Aamen.